

VG

Metoderapport SKUP 2024

Madelen og vikaren

Hvem får passe på de mest sårbare barna?

Marie Golimo Kingsrød, Monica Flatabø, Ida Thune Øritsland og Tore Kristiansen

Har jo kjøpt present til dej med
ingen annan som får ❤️❤️

my prinses ❤️❤️

Innsendere

Marie Golimo Kingsrød

mariek@vg.no

970 32 340

Monica Flatabø

monica.flatabo@vg.no

932 45 382

Ida Thune Øritsland

ida.thune.oritland@vg.no

930 51 078

Tore Kristiansen

tore.kristiansen@vg.no

905 585 52

Takk til

Jonas Nilsson, Annemor Larsen, Markus Tobiassen,
Martin S. Folkvord, Gisle Oddstad, Svein Kjølberg,
Mona Grivi Norman, Synnøve Åsebø og Hugo Ewald.

Publisert

Fra desember 2024 til januar 2025. Arbeidet fortsetter i år.

Kontaktperson

VG v/ Marie Golimo Kingsrød

Akersgata 55

0107 Oslo

Redaksjon

Verdens Gang

Pb. 1185 Sentrum

0107 Oslo

Sentrale publiseringer**Madelen og vikaren**

30. nov

De fire kapitlene i saken ligger i meny øverst i høyre hjørne

[Les saken](#)

Lenke til alle publiserte saker ligger som vedlegg til metoderapporten.

Innhold

1. Innledning	1
2. Slik startet arbeidet	1
3. Metoder: Hva vi gjorde og hvorfor	2
3.1 Hvem var Madelen?	2
3.2 Innsyn i Madelens offentlige liv	2
3.2.1 Barnevernmappa og taushetsplikt for avdød	2
3.2.2 Innsyn hos BUP	3
3.2.3 Innsyn hos Fossumkollektivet	3
3.3 Tidslinjer i Notebook	4
3.4 Kontakte norsk politi	4
3.5 Pågående politietterforskning	4
3.6 Kartlegge vikaren i Sverige	5
3.6.1 Det svenske spaningsregisteret	5
3.6.2 Søk i Verifiera og Statens institusjonsstyrelse	5
3.6.3 Registersøk i Sverige	5
3.7 Kartlegge vikaren i sosiale medier	6
3.8 Utdanning og arbeidserfaring	6
3.8.1 Regelverk for ansettelser	6
3.8.2 Jakten på høyere utdanning	7
3.8.3 Innsyn i opplysninger om offentlig ansatt	7
3.8.4 Innsyn i opplysninger om ansatt hos en privat institusjon	8
3.9 Madelens venner og andre fornærmede	8
3.9.1 Finne anonyme jenter og kontaktbrev	8
3.9.2 Et varslet selvmord	8
3.10 Rendyrke problemstillingen	9
3.11 Spaning i Värmland	9
3.11.1 Rekognisering	9
3.11.2 Ute i felt	9
3.11.3 Kan vikaren fortsatt være i jobb?	10
3.11.4 Spaning	10
3.11.5 Blinksuddet som ga saken nytt alvor	11
3.12 Endelig CV - og fjerne sladden	11
3.13 Avsløre uriktige opplysninger i CV	11
3.14 Kartlegge og kontakte tidligere ansatte	11
3.15 Fjerne sladd i loggene	12
3.16 Andre som Madelen?	12
3.17 Konfrontasjon og samtidig imøtegåelse	13
3.18 Budbil-trikset	13
3.19 Publisering, tips og kartlegge §296a	13

4. Etikk og kilder	14
4.1 Fersk sorgprosess	14
4.2 Madelens ettermæle og vilje	14
4.3 Kontakt med sårbare jenter	15
4.4 Kildekritikk og dokumentasjonskrav	15
4.5 Kontakte vikarens nye arbeidsgiver	15
4.6 Hvorfor gikk vi ikke bare på døra for å få samtidig imøtegåelse?	16
4.7 Identifisering	16
4.8 Ny kontroll av bilder	16
5. Motstand og spesielle erfaringer	17
5.1 Tidlig kontakt med Fossumkollektivet	17
5.2 Kreve spørsmål, utdyping og så avlyse intervju	17
5.3 Press mot kilder	17
5.4 Uriktig skriv om sosiale medier	18
5.5 Feilsiterer om lovbrudd fra statsforvalter	18
6. Organisering og publisering	18
7. Dette er nytt	19
8. Konsekvenser	19
9. Avslutning	20

1. Innledning

«Det er en vikar som jobber her på Fossum institusjon og han er bare så spesiell og han får meg til å føle meg som kokain» – Madelen (14)

I begynnelsen synes 14-åringen at interessen fra vikaren i 50-årene er spennende. Men etterhvert føler hun seg manipulert. Hun blir redd. Om natten krøller hun seg sammen på gulvet. Hun orker ikke lenger ligge i sin egen seng der overgrep skal ha skjedd.

Madelen lever dag og natt inne på en institusjon der hun blir passet på av en mann som senere blir tiltalt for overgrep mot henne. Han blir betalt av det offentlige for å jobbe der. Og Madelen er ikke den eneste. Vikaren står nå tiltalt for overgrep, voldtektsforsøk og seksuelt krenkende adferd mot fem jenter.

Denne høsten har VG undersøkt hva som skjedde med Madelen og på Fossumkollektivet. Vi har fulgt sporene etter vikaren over grensen til Sverige og funnet ut at han har fått ny omsorgsjobb. I denne metoderapporten vil vi fortelle hvordan vi har bygget tillit hos sårbare kilder, kryssjekket opplysninger og avslørt systemsvikt som myndighetene ikke kjente til. Ved å kombinere moderne dataverktøy med klassiske metoder som innsyn og fysisk spaning, har vi avslørt et system som ikke sikrer de mest sårbare barna i Norge mot det største sviket: Å bli utsatt for alvorlige overgrep av mennesker som er ansatt for å passe på dem.

Avsløringene rundt Madelens historie har fått umiddelbare konsekvenser. Dagen etter at VG fortalte historien hennes, fastslo Bufdir at de vil innføre en rekke nye retningslinjer for ansettelser i barnevernet. Seks dager etter publisering opplyste den svenske arbeidsgiveren at vikaren ikke lenger er ansatt i omsorgsjobben han fikk mens han var under etterforskning i Norge. Mindre enn to uker etter publisering sa barneminister Kjersti Toppe at regjeringen skal kartlegge alle institusjoner og vurdere en lovendring som svar på Madelens historie.

2. Slik startet arbeidet

Alle journalister som har skrevet om barnevernet, vet hva det medfører: Taushetsplikt, stengte dører, illsinte barnevernmotstandere og sårbare kilder som krever tett oppfølging. Men det er helt avgjørende at mediene har et kritisk blikk på barnevernet: De har stor makt i enkeltpersoners liv. De har makten til å ta barn vekk fra foreldrene sine – og har ansvaret for de aller mest sårbare barna i samfunnet vårt. Marie har de siste årene jobbet med flere undersøkende saker om norsk barnevern: Om barna som bor isolert, Ramsha som ble voldtatt av stefar mens barnevernets tilsyn satt i stua og avsløringene rundt barnevernmotstander Rune Fardal. Trolig er Marie en av de journalistene i VG som får aller flest tips. Mye må vi si nei til, men noen ganger er tipset så opprørende at det ikke er mulig å legge vekk.

Historien om Madelen er en slik sak. Da Marie først fikk et tips om 14-åringen i mars 2024, var det bare noen uker siden Madelen hadde tatt sitt eget liv. Familien hennes var i dyp sorg. Samtidig forsto vi at de på sikt hadde et ønske om at de kritikkverdige forholdene skulle komme fram. Marie sendte først en tekstmelding til Madelens pappa. De hadde en lang telefonsamtale samme dag. I mai ble Marie

invitert til et møte med begge foreldrene. Møtet ble det første av mange lange bakgrunnssamtaler med foreldrene. Det var ikke gitt at det ville ende i en sak. De måtte bli trygge på VG og hvordan vi ville forvalte historien. Etter flere samtaler løste de barnevern, kommune og sykehus fra taushetsplikten, så Marie kunne lese at det de fortalte faktisk stemte. Gjennom våren og sommeren forsto vi at det ble viktigere og viktigere for foreldrene at systemsvikten kom fram. At vi hadde god tid, lyttet til deres bekymringer og forklarte hvordan vi jobber med gravesaker, var trolig avgjørende for tilliten de fikk til oss. Og i august bestemte foreldrene seg: – Vi vil at Madelens historie skal bli kjent.

3. Metoder: hva vi gjorde og hvorfor

3.1 Hvem var Madelen?

I likhet med mange andre tenåringer dokumenterte Madelen store deler av livet sitt gjennom bilder, videoer, Snapchat og meldinger. Da foreldrene bestemte seg for at VG kunne fortelle historien hennes, fikk vi tilgang til mange hundre bilder, videoer, dokumenter og alt de hadde lagret fra Madelens mobiltelefon før den ble beslaglagt av politiet. Alt ble registrert, avfotografert og lastet opp i en felles Google Drive-mappe. Dette ga oss muligheten til å bli kjent med en hovedperson som ikke lenger var i live. Det var helt nødvendig dokumentasjon for å undersøke hvordan Madelen hadde opplevd kontakten og oppfølgingen av systemet hun var en del av. Foreldrene viste oss stor tillit. 20. august sendte Marie en melding til reportasjeleder Mona: «*Har fått dagboken hennes. Kanskje vi kan få tatt ordentlige bilder av hele boken og levere den tilbake. Boken er viktig for foreldrene, men jeg får låne den*». I dagboken kunne vi lese hvordan moren forsøkte å overbevise Madelen om at livet var verdt å leve, men at ensomhet og selvhat preget 14-åringen. I dagboken fant vi også en håndskrevet tekst om vikaren på Fossumkollektivet: «Han får meg til å føle meg som kokain».

3.2 Innsyn i Madelens offentlige liv

3.2.1 Barnevernmappa og taushetsplikt for avdød

Etter å ha jobbet med mange barnevernsaker tidligere, vet vi at innsyn i den såkalte barnevernmappa er sentralt. Her ligger alle dokumentene som forteller hva barnevernet har gjort i saken, og hva de har registrert fra barnet, foreldrene og institusjonen. I denne saken var innsyn i barnevernmappa spesielt viktig. Vi kunne ikke spørre Madelen selv, og var avhengig av å få se hva – og når – hun hadde fortalt barnevernet og institusjonen om det hun opplevde.

I andre barnevernsaker vi har jobbet med, har barnet selv fritatt barnevernet fra taushetsplikten og gitt samtykke til at VG kan få utlevert dokumentene i sin sak. Men Madelen var ikke i live, og det skapte usikkerhet hos barnevernet. Foreldrene hennes signerte på fritak fra taushetsplikten – og skrev i tillegg at de ettertrykkelig ønsket at VG skulle gjennomgå saken. Likevel var barnevernstjenesten usikre på hva de kunne dele. Da vi ba om innsyn i barnevernmappa, svarte barnevernstjenesten i Ås at det ikke var noe i veien med samtykket, men at det er «mange hensyn å ta». Barnevernet kalte nå foreldrene inn til et møte for å understreke hvor sensitive dokumentene var.

Etter møtet ble foreldrene, naturlig nok, litt i tvil. Det var svært sensitiv informasjon å eventuelt dele med Norges største avis. Foreldrene ble trygget av å få høre at vi har rutiner for å behandle sensitive dokumenter: Ikke flere enn nødvendig leser dem, de oppbevares på et trygt sted, og ingenting fra

dokumentene publiseres uten deres samtykke. Et par uker senere fikk vi beskjed om at vi kunne hente barnevernmappa hos barneverntjenesten i Ås. Foreldrene ga oss tilgang til alt. Det skulle bli helt avgjørende for å dokumentere systemsvikten Madelen ble utsatt for.

3.2.2 Innsyn hos BUP

I barnevernmappa ligger også dokumenter fra andre offentlige instanser. Men det er likevel ikke slik at barnevernet sitter på full pasientjournal eller helseopplysninger fra BUP (barne- og ungdomspsykiatrien). Madelen var bare ni år da hun begynte å snakke om at hun ønsket å dø. Dokumentene fra BUP var viktig for å dokumentere det foreldrene opplevde; at Madelen ble en kasteball og at barnevern og BUP pekte på hverandre. Det var tidkrevende å få innsyn i BUPs dokumenter, fordi Madelen gjennom årene hadde vært på flere ulike BUP-avdelinger. Vi måtte be om innsyn i hver enkelt avdeling. Den samme usikkerheten og skepsisen til om foreldrene kunne samtykke på vegne av sin avdøde datter gjorde seg gjeldende her. Vi var avhengig av at foreldrene orket å ha nødvendige samtaler med BUP – og fysisk hente dokumentene, for så å gi dem videre til oss. Heldigvis ønsket foreldrene dette.

3.2.3 Innsyn hos Fossumkollektivet

Noen av de viktigste dokumentene lå hos den private barneverninstitusjonen Fossumkollektivet. Det var her Madelen bodde da overgrepene skal ha skjedd, og det var Fossumkollektivet som skulle passe på henne etter at hun fortalte om overgrepene.

Disse dokumentene var essensielle for å kunne svare på hvor ofte og hvordan vikaren jobbet med Madelen – og om det var noen tegn på at hun planla å ta sitt eget liv vinteren 2024. Dette var også dokumentene som ga oss størst hodebry. For tredje gang opplevde vi nå skepsis til foreldrenes samtykke. Fossumkollektivet viste også til at de som en privat aktør ikke er underlagt offentlighetsloven.

Men foreldrene måtte vel ha rett på innsyn? Også dette var det tvil om. Partene i barnevernsaker har rett til innsyn i dokumenter fra offentlige instanser. Men har de også rett på dokumentene til en privat barneverninstitusjon?

Private aktører er som hovedregel ikke underlagt forvaltningsloven, der §18 gir en part rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Dette gjorde at heller ikke Madelens foreldre hadde noen umiddelbar rett til å få se dokumentene. Vi opplevde at innsynet sto og falt på institusjonens egne vurderinger, velvilje og ønske om å være transparente. Dersom Fossumkollektivet avviste vårt og foreldrenes innsynkrav, fryktet vi at vi ikke hadde reell mulighet til å påklage avgjørelsen. For å vurdere å utlevere dokumentene, ville Fossumkollektivet ha samtaler med både Madelens foreldre og journalistene som jobbet med saken. Dette var utgangspunktet for en over fem timer lang bakgrunnsamtale mellom ledelsen i Fossumkollektivet og Marie, Monica og Ida i september 2024.

Fossumkollektivet landet på at VG – selv med fullmakt fra Madelens foreldre – ikke kunne få utlevert dokumentene, men at Madelens foreldre skulle få innsyn i datterens sak. Så snart Fossumkollektivet hadde klargjort en kryptert minnepenn med dokumenter, reiste Madelens far til Østfold for å hente den. Samme dag overleverte han minnepennen til oss. Blant hundrevis av sider fant vi opplysninger vi aldri hadde fått kjennskap til uten disse dokumentene.

3.3 Tidslinjer i Notebook

Alle dokumentene vi fikk innsyn i, bortsett fra barneverndokumentene, ble OCR-scannet og lastet opp i Google Drive¹. Barneverndokumentene var flere tusen sider med spesielt sensitive dokumenter. Vi vurderte at det mest trygge og effektive var å skrive digitale notater i Google Docs underveis mens vi leste – og henviser til dokumentnumre som fotnoter, slik at vi enkelt kunne finne tilbake til det aktuelle dokumentet. Google Docs-mappen ble stadig utvidet etter hvert som vi fikk nye opplysninger og tilgang på chat-meldinger og -videoer fra Madelens venner.

Google Drive var nyttig for å lagre og strukturere dokumentene. Google Notebook LM leste dokumentene og hjalp oss med å sammenstille informasjonen. I Notebook kan du laste opp mange filer samtidig og stille spørsmål til dokumentsamlingen. Her er to eksempler på prompter vi skrev for å lage tidslinjer:

- Foreldrene opplevde at Madelen var en kasteball mellom barnevernet og psykiatrien.
Vi skrev prompten: *Lag en tidslinje som viser dato for kontakten Madelen har hatt med barnevern og BUP. Vis utdrag fra dokumentene der instansene peker på hverandre for å finne en løsning for Madelen.*
- Hvordan hadde forholdet til vikaren påvirket Madelen?
Vi skrev prompten: *Lag en tidslinje med dato for meldingene mellom M og vikaren + utviklingen i Madelens sykdomshistorikk i samme tidsperiode. Vis hvor i dokumentene informasjonen er hentet fra.*

Vi måtte naturligvis dobbeltsjekke at alt sto i dokumentene – og ikke var AI-hallusinerer, men her opplevde vi at det pekte tilbake på reell informasjon. Tidslinjene hjalp oss å se hvordan forholdet mellom vikaren og Madelen endret seg fra hun først følte seg smigret -> til han fremsto intens og «ekkel» -> til hun brøt all kontakt i januar 2024. Kort tid senere ble vikaren politianmeldt. *Hvordan ble saken fulgt opp hos politiet?*

3.4 Kontakte norsk politi

Nå fikk Marie tips om at det ikke bare var Madelen, men flere jenter på Fossumkollektivet, som var blitt utsatt for overgrep av vikaren. For å få klarhet i dette, ringte vi politiadvokaten. Da fikk vi omfanget av saken bekreftet: Madelen var ikke den eneste som hadde fortalt politiet om ubehagelige opplevelser med vikaren. Han var også siktet for voldtektsforsøk og seksuelt krenkende adferd mot tre andre jenter på Fossumkollektivet. Senere ble siktelsen utvidet til fire fornærmede, i tillegg til Madelen. Det betydde at det var flere familier vi måtte komme i kontakt med. Saken var enda mer alvorlig enn vi hittil hadde vært klar over.

Når siktelsen var så alvorlig, hvorfor var ikke vikaren blitt varetektsfengslet?

Fossumkollektivet politianmeldte saken fredag 12. januar klokken 18. Da hadde vikaren allerede reist hjem til Sverige. Politiet valgte ikke å begjære ham utlevert til Norge. Først i april ble vikaren avhørt av svensk politi.

3.5 Pågående politietterforskning

I dette prosjektet jobbet vi parallelt med en pågående politietterforskning. Selv om vikaren var siktet, og senere tiltalt, mente vi at det var stort rom for å gjøre egne undersøkelser i saken: Hvem var vikaren?

¹ VG og Schibsted Media har en enterprise-avtale med Google, som også inkluderer NotebookLM. Gjennom denne avtalen er det satt strenge krav til datasikkerhet og personvern. Vi bruker disse verktøyene til informasjon som det allerede er vurdert at det er trygt nok å dele på plattformer som Slack eller våre interne e-posttjenester.

Hvilken arbeidserfaring hadde han før han ble ansatt for å passe på tenåringsjentene på Fossum-kollektivet? Hvilke bakgrunnssjekker ble gjort? Flere av disse spørsmålene skulle det vise seg at hverken norsk eller svensk politi hadde tatt tak i.

3.6 Kartlegge vikaren i Sverige

Alle hendelsene som vikaren er tiltalt for, skal ha skjedd i et relativt kort tidsrom, fra august til desember 2023. Tilnærmelsene begynte, ifølge forklaringene, da mannen i 50-årene var alene med jentene på kjøreturer.

Var dette første gang han var anklaget for overgrep? For å undersøke det, måtte vi kartlegge vikarens bakgrunn og arbeidshistorikk.

3.6.1 Det svenske spaningsregisteret

Norsk politi hadde forsøkt å gå opp mannens straffehistorikk, men fordi vikaren er svensk statsborger og var tilbake i Sverige, viste det seg å være komplisert. Eventuelle spor eller saker i Sverige måtte etterforskes av svensk politi.

Politiadvokaten i Norge fortalte at mannen *ikke* var tidligere domfelt for lignende forhold i Sverige. Vi spurte om det var registrert informasjon om vikaren i spaningsregistret til svensk politi. Her kan det ligge informasjon om anmeldelser og mistanker som aldri har ført til dom. Men svensk politi opplyste at de ikke kunne dele denne informasjonen – hverken med VG eller norsk politi. Det eneste de ville si, var at vikarens CV ikke var en del av deres etterforskning. Vi syntes det var underlig og bestemte oss for å gjøre alt vi kunne for å få tak i CV-en.

3.6.2 Søk i Verifiera og Statens institusjonsstyrelse

Verifiera.se er et slags supersøk som samler alle avgjørelser fra domstoler, påtalemyndigheter og andre offentlige databaser i Sverige. Vi søkte opp vikaren og fant noen fartsbøter og regnskapslovbrudd, men ingen handlinger som minnet om dem han nå var siktet for i Norge.

Vi kontaktet en gravejournalist vi kjenner hos den svenske avisen Dagens Nyheter. Han tipset oss om å sende en innsynsbegjæring til Statens institusjonsstyrelse (SiS), som skal ha informasjon om alle som har vært ansatt av svenske myndigheter. SiS kunne ikke finne mannen i sine registre. Det fikk oss til å tro at vikaren aldri hadde jobbet på institusjoner i Sverige. Senere skulle vi avdekke at det ikke stemte.

3.6.3 Registersøk i Sverige

Vi gjorde søk i flere svenske register:

- Hitta.se brukte vi til å gjøre enkle personsøk på vikaren, hans familie og andre relevante personer. Her finnes informasjon som adresse, telefonnummer, størrelse på bolig og relasjoner som giftemål og barn.
- I det svenske bilregisteret, gjennom biluppgifter.se, fikk vi oversikt over alle kjøretøy som var registrert på vikaren og hans familie.
- Lönekollen, en tjeneste fra ratsit.se, fant vi informasjon om vikarens inntekt, lån og betalingsanmerkninger. For å opprette en bruker må man ha svensk adresse, men vi benyttet adressen til en svensk kommune – og det fungerte.

På vikarens adresse i Sverige var det registrert et firma som drev med bruktbil- og klokkesalg. Men vikaren hadde offisielt ingen roller i dette, kun andre familiemedlemmer. Vi visste nå at vikaren hadde en dom som ikke gjorde det mulig for ham å ha slike roller i selskaper. Vi brukte derfor noe tid på å fastslå at vikaren drev klokke- og bruktbilhandel:

- Vi gikk gjennom alle bilder på selskapets Facebook-side. På et av bildene så vi at vikarens telefonnummer og navn var foliert på firmaets bil.
- Vi vandret rundt i nabolaget til vikaren via Google maps. I nærheten av boligen hans var det en parkeringsplass. Der kunne vi se flere reklameskilt. Et av dem var for klokkeforretningen, og igjen var det vikarens telefonnummer og navn som var oppgitt.
- På klokkeforum fant vi også at en bruker med vikarens navn svarte i diskusjonstråder som handlet om firmaet.

Så langt hadde vi funnet ut at vikaren drev næringsvirksomhet, selv om han ikke hadde tillatelse – og at arbeidserfaringen hans begrenset seg til salg av klokker og biler. Det var en uvanlig bakgrunn for en som jobbet med å passe på sårbare, mindreårige jenter.

3.7 Kartlegge vikaren i sosiale medier

Noe av det første vi gjorde da vi ble kjent med vikarens identitet, var å søke ham opp i sosiale medier. Selv om han har et vanlig svensk navn, fant vi riktige profiler ved hjelp av skjermdumpene og bildene vi hadde fra Madelens telefon. Vi testet også bildesøk i ansiktsgjenkjenningstjenesten Pimeyes, men dette ga få resultater, da tjenesten ikke fanger opp profiler på sosiale medier.

Vikaren hadde aktive og åpne profiler på både TikTok, Facebook og Instagram. Vi sikret oss alle bildene og innleggene han hadde lagt ut ved hjelp av skjermbilder, nedlastinger og konverteringstjenester som SnapSave. Vi fant ut at det var enklere å gjøre dette manuelt enn å lage et eget script til hver profil som kunne laste ned innholdet automatisert.

Her kunne vi se at han levde et tilsynelatende normalt liv på den svenske landsbygda. Det var ferske feriebilder av han og kona fra sommeren 2024. Men vi fant også bilder som stemte dårlig overens med det vi forventet av en miljøarbeider i barnevernet: På profilene delte han bilder av seg selv med en rekke svært eksklusive klokker, magnum-flasker med champagne, seddelbunker og sportsbiler. På ett av Instagram-bildene så vi to håndvåpen. På flere av bildene brukte han hashtagger som #gangster og #business. Det var også TikTok-videoer som viste speedometeret på biler som kjørte på veiene rundt vikarens bolig i over 300 km/t. Hadde norsk barnevern i det hele tatt sjekket mannens sosiale medier før de ansatte ham?

3.8 Utdanning og arbeidserfaring

3.8.1 Regelverk for ansettelser

Hvilke regler gjelder egentlig for dem som skal passe på sårbare barn og ungdommer under statens omsorg? I barnevernloven kunne vi lese at alle som søker jobb på en barneverninstitusjon, må fremvise politiattest.

Men kravet gjelder ikke for alle: Utenlandske statsborgere som ikke har bodd i Norge før de blir ansatt for å passe på mindreårige, er ikke pliktet til å levere politiattest, står det i politiregisterloven. Vikaren jobbet på Fossumkollektivet, men bodde fortsatt i hjemlandet Sverige.

Her hadde vi avslørt et hull i systemet som tillot at utenlandske statsborgere fikk jobb på norske barneverninstitusjoner – på bekostning av beskyttelsen som barna trenger.

Dette var nytt for barneministeren: – Jeg må innrømme at jeg ikke var klar over det, sa Kjersti Toppe da vi intervjuet henne etter publisering.

Barnevernloven krever også at alt faglig personell på barneverninstitusjon må ha minst én relevant bachelorutdanning. Men også her finnes det unntak. For eksempel kan relevant erfaring fra en annen barneverninstitusjon veie opp for manglende utdanning.

Hva slags utdannelse hadde vikaren? Og hadde han erfaring med noe annet enn klokke- og bilsalg før han fikk jobben på Fossumkollektivet?

3.8.2 Jakten på høyere utdanning

Hadde vikaren en relevant bachelorgrad? Vi ba om svar fra Universitets- og högskolerådet i Sverige. De fant ingenting i sine registre, men understreket at vi måtte kontakte hver enkelt utdanningsinstitusjon for å være helt sikre. Vi kartla alle høyskoler og universiteter i Sverige som er relevante for en som skal jobbe med barnevern eller i andre omsorgsyrker. Lista var lang. Vi vurderte først å sammenstille den med vikarens adressehistorikk. Men da vi sjekket, viste det seg at mange av høyskolene tilbyr digital undervisning. Han kunne derfor ha studert over hele Sverige. Vi kontaktet over 20 universiteter og høyskoler. Ingen hadde registrert fullført eksamen eller grad fra vikaren. Men tenk om han hadde studert privat eller i utlandet? Vi måtte få tak i CV-en hans for å være sikre.

3.8.3 Innsyn i opplysninger om offentlig ansatt

Vi visste ikke hvor vikaren hadde vært ansatt tidligere, eller om han hadde vært ansatt i Norge, og sendte derfor innsynsbegjæring til den kommunale barneverntjenesten i Ås kommune, Oslo kommune, Bufetat og Bufdir. I innsynsbegjæringen ba vi om alle opplysninger de hadde om mannen, inkludert den såkalte ansattmappa – der all relevant informasjon om ansatte skal være samlet. Vi argumenterte med følgende:

- Allmennheten har en legitim interesse i å få opplysninger om hvordan fellesskapets midler disponeres og kunne gjøre seg kjent med hvordan en offentlig ansatt utfører sitt arbeid.
- Opplysninger om offentlig ansattes ansettelsesforhold er ikke å anse som *et personlig forhold* og er derfor ikke taushetsbelagt etter forvaltningslovens §13.
- Ifølge Justisdepartementets Rettleiar til offentleglova s. 80, er heller ikke *opplysninger om utdanning, avlagte eksamener, yrke, arbeidstid, stilling, arbeidssted og lønn* karakterisert som personlige forhold.
- Selv ikke karakteristikker eller beskrivelser av hvordan en ansatt utfører arbeidet sitt for det offentlige, er taushetsbelagt, vurderer Sivilombudet i sak SOMB-2004-7.
- Vi understreket også at de straffbare handlingene vikaren var siktet for, skulle ha skjedd i forbindelse med utførelsen av arbeidsoppgavene. Det handlet om et yrke det er knyttet særlig tillit til, og da står utgangspunktet om at det ikke foreligger taushetsplikt om lovbrudd og straffbare handlinger enda sterkere, ref. JDLOV-2005-3575.

Innsynet ble innvilget. Men det viste seg at instansene hadde svært lite eller ingen informasjon om vikaren, fordi han jobbet på en privat institusjon.

Mangelen på informasjon var i seg selv en avsløring av hvor lite informasjon offentlige myndigheter har om menneskene som jobber på norske barneverninstitusjoner:

Hvis barnet blir plassert på en privat institusjon, vet ikke myndighetene hvem som blir ansatt for å passe på de mest sårbare barna i Norge.

3.8.4 Innsyn i opplysninger om ansatt hos en privat institusjon

Vi gikk tilbake til dem vi med sikkerhet visste hadde vikarens CV: Fossumkollektivet. Men da vi spurte om de ville dele CV-en med oss, ble vi avvist. Vi sendte derfor en innsynsbegjæring der vi argumenterte med alvor i saken og viste til at Fossumkollektivet er finansiert gjennom offentlige institusjonsplasser. Fossumkollektivet svarte kort at de «ikke har plikt til å utgi de forespurte opplysningene». Da vi ba om en begrunnelse for avslaget, fikk vi ikke svar. Nå skjedde det vi hadde fryktet: Makten lå hos dem og klageadgangen var svært begrenset. De eneste som hadde informasjon om vikaren, ville ikke svare.

Samtidig gjorde dette jobben vår enda viktigere: En mann var blitt ansatt i norsk barnevern og hadde fått lønn for å passe på sårbare barn under statens omsorg. Så ble han tiltalt av politiet for overgrep mot de samme barna. *Likevel var det ingen som kunne – eller ville – svare på hvordan han fikk jobben og hva han hadde gjort før.*

3.9 Madelens venner og andre fornærmede

3.9.1 Finne anonyme jenter og kontaktbrev

Vikaren var tiltalt for overgrep mot fem jenter mellom 14 og 16 år. Alle hendelsene skal ha skjedd høsten og vinteren 2023. Vi hadde kommet godt i gang med å kartlegge Madelens historie. Men det var viktig for oss å snakke med de andre fire fornærmede i saken også. Både for å belyse hva vikaren skal ha utsatt dem for, hvordan det skal ha skjedd – og høre hvordan de var blitt fulgt opp av Fossum-kollektivet.

To av de fornærmede jentene bodde på samme avdeling som Madelen og var svært nære henne. Madelens foreldre hadde noe kontakt med disse familiene, og her var også jentenes foreldre tett involvert – og ønsket at saken skulle omtales.

Vi ønsket også å få kontakt med de to andre fornærmede, men vi måtte gå varsomt frem. Jentene var mindreårige og bodde fremdeles på institusjon. Gjennom politiet fikk vi kontakt med bistandsadvokaten deres. Vi ba dem formidle kontaktbrev der vi beskrev prosjektet og betrygget dem med at de kunne være anonyme, dersom de ønsket å la seg intervju. Vi lovet dem også at de kunne trekke seg når som helst i prosessen. Begge ønsket å snakke med oss. Vi innhentet godkjenning fra foresatte, og avtalte at alle fire jentene skulle ha med seg en forelder under intervjuet (les mer i kapittel 4.3). Intervjuene ga oss verdifull informasjon om vikarens oppførsel, om Madelens opplevelser inne på Fossumkollektivet – og et utfyllende bilde av den alvorlige tiltalen.

3.9.2 Et varslet selvmord

Vi fikk etter hvert kontakt med alle de fornærmede, samt andre venninner av Madelen, både på og utenfor Fossumkollektivet. I tillegg til å ivareta disse ungdommene, som også var sårbare kilder, brukte vi mye tid på å innhente, verifisere og ettergå bilder og videoer de delte med oss. Det var særlig én ting vi bet oss merke i: Flere av jentene fortalte at de hadde varslet ansatte ved Fossumkollektivet om at Madelen kom til å ta livet sitt – bare noen dager før det skjedde. *Hvordan skulle vi gå frem for å finne ut om dette stemte?*

Vi gikk tilbake til barnevernmappa, BUP-dokumentene og loggene fra Fossumkollektivet. Til sammen var det tusenvis av sider som ikke var strukturert etter dato. Vi sorterte nå dokumentene i kronologisk rekkefølge for å skaffe oss et inntrykk av hva som skjedde de siste dagene i Madelens liv.

I Fossumkollektivets logg sto det at Madelen hadde delt ut tingene sine til de andre jentene på institusjonen og plutselig brukt opp alle sparepengene sine. Dette skjedde bare noen dager før hun tok livet sitt. I en samtalelogg fant vi informasjonen som underbygget det jentene fortalte oss. I en samtale med BUP, samme uke som Madelen døde, fortalte en ansatt ved Fossumkollektivet noe svært alvorlig: Beboere ved institusjonen sa at Madelen hadde konkrete planer om å avslutte livet sitt da hun var hjemme uten tilsyn. Dette fikk foreldrene hennes aldri høre om.

3.10 Rendyrke problemstillingen

Da vi gikk gjennom innholdet i Madelens mobil, fant vi flere kritikkverdige forhold som underbygget systemsvikten foreldrene opplevde. Vi kunne se en video der 14-åringen åpenbart satt ruset inne på institusjonen – og hvordan Madelen og venninnene brukte sosiale medier til å dele sine tanker om overgrep, rus og selvmordstanker.

Mange av disse forholdene er belyst av dyktige kolleger i Aftenposten (Barna Norge svikter), NRK (Instukids og Trigger Warning) og TV2 (Historien om Mille og Mina) de siste årene.

Etter Aftenpostens avsløringer nedsatte regjeringen også et Barnevernutvalg som leverte sin rapport i 2023. I rapporten skrev de om overgrep begått mot barn under barnevernets omsorg. Men det sto ingenting om overgrep som var begått av ansatte i barnevernet. Vi valgte derfor å rendyrke et spørsmål som i liten grad har vært omtalt tidligere: *Hvem er det som får passe på de mest sårbare barna?*

3.11 Spaning i Värmland

3.11.1 Rekognisiering

I juni, etter vi hadde hatt kontakt med Madelens foreldre i et par måneder, snakket vi med fotograf Tore om muligheten for å finne og fotografere vikaren i Sverige. I løpet av sine 46 år i VG har Tore tatt mange spaningsbilder og vet at det er viktig å sikre seg bilder som er mest mulig naturlig anonymisert. Fra registersøkene kjente vi adressen og hvilke biler som var registrert på vikaren. Men vi klarte ikke å finne huset hans på Google Street View.

I sommer kjørte Tore til kommunen der vikaren bodde. Han hadde med seg sykkel, slik at han enkelt kunne komme seg rundt på mindre veier. Etter å ha syklet og gått i området, fant Tore ut hvorfor adressen ikke framkom på Google. Boligen lå i enden av en liten grusvei som ikke var åpen for alminnelig ferdsel. Tore dro hjem igjen med visshet om at dette ville bli et utfordrende fotooppdrag.

3.11.2 Ute i felt

I september tok Tore med seg fotograf-kollega Gisle til Sverige. Planen var at den ene skulle sitte på parkeringsplassen knyttet til idrettsanlegget, og den andre skulle vente i bil i nærheten av vikarens postkasse. Det var mange som brukte den store parkeringsplassen ved idrettsanlegget, derfor fungerte den fint som «gjemmested». Den første ettermiddagen på post kom en bobil kjørende. Bak rattet satt

vikaren. Vi tok de aller første bildene av ham, men disse var vanskelig å bruke: Det satt en kvinne tett ved siden av ham, og bildene måtte pixeleres kraftig.

Neste morgen sendte vi opp en drone og kunne konstatere at bobilen var borte. Det eneste vi noterte oss av betydning denne dagen, var at en liten personbil kjørte ut og inn fra boligen to ganger, med en kvinne bak rattet. Den tredje dagen var vi i posisjon klokken 06.30, og kunne se at bobilen var tilbake på tunet utenfor boligen. Rundt klokken 07.00 så Gisle at vikaren kom kjørende i mørket. Tore la seg på hjul, men to biler kom mellom, og i et kryss fulgte han feil bil. Etter tre dager i Sverige returnerte vi til Oslo med et relativt ubrukelig bilde av vikaren inne i bobilen, men med nyttig informasjon om hvilke to biler han disponerte. Disse bilene sto ikke på listen vi hadde fått fra det svenske bilregisteret.

3.11.3 Kan vikaren fortsatt være i jobb?

Rundt en måned senere, i oktober, kom vi i kontakt med en person som kjente vikaren. Han fortalte oss at vikaren skulle ha fått seg en ny jobb i Sverige, men visste lite om hvor eller med hva. Tore dro på nytt til Sverige for å kartlegge institusjoner i vikarens hjemkommune. Han dro også innom parkeringsplassen ved vikarens bolig og kunne snart se vikaren komme kjørende i personbilen. Tore la seg etter nok en gang, og fulgte så tett at han ikke skulle miste ham av syne igjen. Etter omtrent 15 minutter stoppet vikaren i sentrum av nabokommunen og gikk inn på en butikk. Tore gjorde seg klar til å fotografere, men rakk ikke å komme i posisjon før vikaren var tilbake. Vikaren kjørte videre med Tore like bak. Etter en halvtime tok vikaren av fra riksveien og kjørte inn i et industriområde. Så snudde vikaren bilen og stoppet. Hadde han oppdaget at han ble forfulgt? Tore ble overrumplet. Vi hadde ikke planlagt at han alene skulle konfrontere vikaren. Derfor avsluttet han oppdraget og vendte hjem. På veien fortalte Tore resten av gruppa hva som hadde skjedd.

Dette var ubehagelig. Vi hadde ikke forventet å bli avslørt og fryktet at det ville bli vanskeligere å finne vikaren fremover, nå som han var oppmerksom på oss. Men det mislykkede spaningsoppdraget skulle vise seg å bli mye viktigere enn vi først trodde. For tilbake i redaksjonen begynte vi å lure på hvorfor vikaren hadde kjørt til nabokommunen. Hva skulle han der? Kunne det være der han jobbet?

Vi ringte kommunen. Svaret vi fikk, overrasket oss: Joda, vikaren jobbet der - som behandlingsassistent på en omsorgsinstitusjon. Nå tok vi kontakt med alle kommuner rundt vikarens hjemkommune, også de som lå et godt stykke unna. Slik fant vi ut at han også jobbet som støttekontakt.

3.11.4 Spaning

Et par dager senere satte Tore og Marie igjen kurs mot Sverige. Målet var nå å få et bilde av vikaren for å dokumentere om han fortsatt jobbet med sårbare mennesker. Tore regnet med at vikaren hadde oppdaget bilen hans og la derfor en plan: Bilutleieren stusset nok litt da det kom to nordmenn sammen i én bil til en svensk småby og kjørte videre i to svenskregistrerte leiebiler. I flere timer registrerte vi når det kom og gikk ansatte på institusjonen - og hva som var sannsynlige tidspunkter for vaktskifter. Men det første døgnet hadde vi ikke hellet med oss. Dagen etter, 30. oktober, møtte vi opp ved bofellesskapet klokken 06.00 om morgenen. Ved 12-tiden hadde lite skjedd, og Tore ville vise Marie området der vikaren bodde. På vei dit møtte vi en kjent bil med et kjent ansikt bak rattet. Vikaren. Var han på vei til jobb? Vi snudde raskt og kjørte tilbake til institusjonen. Nå sto vikarens bil parkert utenfor. Tore og Marie hadde fri sikt til inngangen. Etter bare noen minutter kom vikaren ut.

3.11.5 Blinksuddet som ga saken nytt alvor

Han gikk sammen med en kollega og en ung, kvinnelig beboer. Vikaren la hånden på ryggen hennes mens de gikk gjennom uteområdet. Selv om vi ikke visste hvem hun var, var det tydelig for oss at saken nå hadde fått et nytt alvor: *Mannen som nylig ble tiltalt for overgrep mot fem tenåringsjenter han skulle passe på ved en institusjon i Norge, var på jobb ved en omsorgsbolig for sårbare mennesker i Sverige.*

3.12 Endelig CV – og fjerne sladden

Vår jakt etter mannens CV hadde foreløpig ikke gitt uttelling. Men nå kom gjennombruddet: Da vi fant ut at vikaren hadde fått ny jobb, søkte vi om innsyn i vikarens CV hos den svenske kommunen – og endelig fikk vi den!

Det første dokumentet var så gjennomsladdet at det var vanskelig å forstå helheten. Men det er lettere å argumentere for at sladdingen var for omfattende, enn dersom vi hadde fått avslag på hele dokumentet. I klagen beskrev vi rammene for norsk presseetikk, alvoret i tiltalen og hvorfor denne saken var viktig å belyse. Allerede samme dag fikk vi CV-en betydelig mindre sladdet. Dermed hadde vi endelig oversikt over arbeidserfaringen mannen selv oppga da han søkte sin nåværende jobb. Vi la alt inn i et regneark, sortert langs en tidslinje, og begynte å kontakte arbeidsgivere for å ettergå informasjonen.

3.13 Avsløre uriktige opplysninger i CV

Fossumkollektivet oppga til oss at de alltid sjekker CV, referanser og krever politiattest – også fra utenlandske ansatte. Det var ikke noe i ansettelsesprosessen som ikke var i tråd med disse rutinene, mente Fossumkollektivet.

Men etter å ha snakket med ledelsen i tre kommuner der vikaren oppga at han hadde vært ansatt, sammenstilte vi svar fra kommunene med opplysningene på CV-en. Nå kunne vi avsløre at ti års arbeidserfaring som miljøarbeider på CV-en i realiteten var bare var seks uker.

Vi hadde dokumentert at mannens CV ikke stemte. Han hadde svært begrenset erfaring i å jobbe med sårbare ungdommer da han ble ansatt på Fossumkollektivet høsten 2022.

Både norsk og svensk politi hadde tidligere svart oss at det ikke ble sett på som relevant å undersøke mannens tidligere arbeidsplasser, men etter vår publisering om vikarens CV, ble funnene nå en del av politietterforskningen. Politiet hadde heller ingen anelse om at mannen hadde fått seg ny jobb i Sverige.

3.14 Kartlegge og kontakte tidligere ansatte

Gjennom logger, videoer og meldinger satt vi på viktig dokumentasjon om hva som hendte med Madelen de siste månedene hun levde. Men vi ville gjerne vite mer om livet inne på institusjonen og menneskene som hadde tatt vare på henne.

Derfor begynte vi å kartlegge tidligere og nåværende ansatte ved Fossumkollektivet. Gjennom aktive og inaktive stillingsannonser på Finn.no dannet vi oss også et bilde av turnusen og arbeidsmetodene som ble benyttet i Fossumkollektivet.

Noen navn på ansatte og tidligere ansatte fant vi i Madelens logger. På LinkedIn søkte vi opp personer som hadde oppført Fossumkollektivet som arbeidsgiver. Andre navn fant vi i Fossumkollektivets eget magasin «Fossekallen». Vi undersøkte også hvem som la igjen kommentarer på Fossumkollektivets sider på Facebook, og hvem som var venn med den svenske vikaren. Til slutt satt vi med en liste på om lag 20 navn. Vi visste at disse personene var underlagt taushetsplikt og sørget for at foreldrene til Madelen skrev en fullmakt som opphevet taushetsplikten deres.

Da vi kontaktet de ansatte, var det flere som sa at de oppriktig ønsket å være med å belyse Madelens historie. Men etter å ha forhørt seg med ledelsen ved Fossumkollektivet, ringte de tilbake og sa at de ikke kunne la seg intervju likevel. I løpet av de neste dagene fikk vi e-poster der flere brukte den samme formuleringen hvor de ba oss ta kontakt med ledelsen. (Les mer om dette i kapittel 5.3).

Nå kontaktet også Fossumkollektivet oss og skrev at de ansatte syntes vår kontakt var «svært ubehagelig og noe vi som arbeidsgiver synes er problematisk». Resultatet var at ingen som hadde jobbet med å passe på Madelen bidro til å belyse hennes historie.

3.15 Fjerne sladd i loggene

Fordi vi ikke fikk snakke med ansatte selv, måtte vi i større grad lene oss på hva de ansatte hadde skrevet i Madelens dokumenter. Det var bare ett problem: Fossumkollektivet hadde sladdet navnet til alle ansatte, inkludert vikaren. Men vi la etter hvert merke til at sladdingen i dokumentene var utført på ulike måter. Noen sladder virket mindre svarte enn andre, og vi ante konturene av bokstaver under sladden. Så oppdaget vi at dersom vi skrudde opp lysstyrken på skjermen, var det faktisk mulig å lese gjennom noen av sladdene.

Men ikke alle. Til tross for at innsynet var gitt til Madelens foreldre – og ikke VG – forsøkte vi å klage på sladdingen. Etersom vi visste at Fossumkollektivet ikke forholdt seg til offentlighetsloven, viste vi til at sladdingen innskrenket foreldrenes mulighet til å forstå, kontrollere og gjøre undersøkelser rundt den tragiske hendelsen. Vi hentet gode argumenter fra Sivilombudets avgjørelse i sak [2022/2672](#). Denne gangen valgte Fossumkollektivet å vise velvilje og gi VG logger der vikarens navn ikke var sladdet: Her kunne vi se når og hva vikaren skrev om Madelen i loggen – samtidig som han sendte private, seksualiserte meldinger til henne i skjul.

3.16 Andre som Madelen?

Overgrep begått av ansatte mot barn i barnevernet er lite omtalt. I oktober ba vi Bufdir om innsyn i sakene de kjenner til. 18 saker var registrert som *mistanke om seksuelt overgrep – begått av en ansatt* – siden 2020.

Vi var likevel usikre på verdien av denne kartleggingen: Erfaring fra andre saker der det varsles om seksuell trakassering, er at det både kan være over- og underrapportering. Mange saker blir ikke fanget opp. Varslere kan ha ulik tolkning og vurdering av alvorlighetsgrad – fra en upassende kommentar til en voldtekt. Det er umulig for oss å ettergå hva som er hva, basert på faktumet at det har kommet et varsel. Vi vurderte å begynne på en større kartlegging med politi og domstoler. Men fordi vi hadde oppdaget at vikaren hadde fått en ny omsorgsjobb med sårbare unge mennesker, mente vi det hastet å publisere avsløringen.

3.17 Konfrontasjon og samtidig imøtegåelse

Tidlig i arbeidet tok vi kontakt med vikaren for å informere ham om at vi jobbet med Madelens historie og spørre om intervju. I en kort telefonsamtale sa han at han ikke hadde gjort noe galt. Ingenting stemte, sa han. Siden fikk vi ikke tak i ham. I to måneder gjorde vi nye forsøk. Vi ringte, men fikk beskjed om at nummeret ikke lenger var i bruk. Vi sendte meldinger på e-post og sosiale medier, men ble kjapt blokkert. Vi kontaktet vikarens forsvarer gjentatte ganger, men han sa at han *aldri noensinne* kom til å kommentere saken.

Tre uker før publisering sendte vi forsvareren en lang e-post med informasjon om sakene vi skulle publisere og alle spørsmålene vi ønsket å stille til vikaren. Men forsvareren ville ikke bekrefte om han viderefremidlet dette til sin klient. Hvordan skulle vi da sikre samtidig imøtegåelse? Vi landet på at det ville være for invaderende å gå på døren hjemme hos vikaren (les mer om dette i kapittel 4.6). Men vi måtte likevel gjøre alt vi kunne for å gi vikaren informasjon om publiseringen og mulighet til å svare på våre spørsmål.

Vi bestemte oss for å kjøre til Sverige og legge en konvolutt i postkassa hans. I konvolutten lå fem sider med informasjon og en rekke spørsmål. Vi informerte ham om når saken skulle publiseres og at vi ønsket å gi ham anledning til å svare på beskyldningene. Vi gjorde det også klart at han ikke ville bli identifisert i saken, men at vi ville benytte anonymiserte bilder han har delt på sosiale medier. Vi skrev at vi kom til å publisere meldinger mellom ham og Madelen og ga mye kontekst, slik at han skulle være godt forberedt på hva som kom. Vi gjentok vårt ønske om å intervju ham. Og skrev at han når som helst kunne kontakte oss dersom han hadde spørsmål. Etter at vi hadde lagt konvolutten i postkassa, satt vi på en parkeringsplass i nærheten og speidet. Dersom vikaren skulle dukke opp alene, var planen å oppsøke ham og gi ham en utskrift. Men vikaren dukket aldri opp. Hadde vi gjort nok?

3.18 Budbil-trikset

Vi kunne ikke være sikre på at vikaren fikk brevet, selv om vi hadde lagt det i postkassa hans. Hva mer kunne vi gjøre? Vi fikk en idé: Vi bestilte en budbil. Bestillingen vår var at budet skulle levere brevet personlig til vikaren og at vikaren måtte underskrive på at brevet var mottatt. Vi brukte en nøytral konvolutt uten VG-logo for å unngå at han skulle nekte å ta imot brevet.

Dagen etter ventet vi i spenning: Så tikket det inn en mail fra budbil-selskapet. Det var et bilde av vikarens signatur, der han bekreftet at brevet var mottatt. Samt dato og klokkeslett. Han tok aldri kontakt med oss. Men vi visste nå at han hadde fått avgjørende informasjon om sakene som skulle komme – og mulighet til å svare.

3.19 Publisering, tips og kartlegge §296a

Vi publiserte de første sakene 30. november. Allerede den første formiddagen begynte tipsene å strømme inn. Vi fikk lange e-poster fra unge mennesker som enten bor eller har bodd på barnevern-institusjoner. Flere skrev at de kjente seg igjen i Madelens historie. Mens denne rapporten skrives, jobber vi med å ettergå flere av disse alvorlige tipsene. Dette er ikke saker vi kan haste ut. Vi har de samme kravene til dokumentasjon, tilsvar og kildeoppfølging som i Madelen sin sak.

Flere av sakene vi ble tipset om, har endt i domfellelser mot ansatte. Her ble vi kjent med en paragraf i straffeloven som vi ikke hadde hørt om før: §296a rammer den som har seksuell omgang med noen som er innsatt eller plassert i barnevernet – og «*som der står under vedkommendes myndighet eller oppsikt*». Ettersom paragrafen var såpass spisset inn mot de sakene vi jobbet med, sjekket vi hvor ofte domstolene har dømt noen etter §296a.

Vi fikk innsyn i ni dommer fra de siste syv årene. For hver dom vi leste, svarte vi ut disse spørsmålene:

- Skjedde overgrepet inne i institusjonens lokaler?
- Hva var aldersforskjellen mellom tiltalte og fornærmede?
- Hvilket yrke/hvilken rolle hadde den tiltalte ved barneverninstitusjonen?

Ikke alle dommene inneholdt alle opplysninger. Men nå kunne vi blant annet avsløre hvordan ansatte i minst seks av ni saker begikk overgrepene inne på institusjonen der de var ansatt.

4. Etikk og kilder

4.1 Fersk sorgprosess

Den første gangen vi var i kontakt med Madelens foreldre, hadde de nettopp mistet datteren sin. Det var selvsagt et sjokk. Samtidig beskrev familien hvordan de gjennom flere år hadde levd med frykt for hva som ville skje med Madelen. Moren fortalte hvordan hun hadde forsøkt å overbevise ti år gamle Madelen om at livet var verdt å leve. Faren fortalte hvordan han lette gatelangs i Oslos rusmiljø etter sin 13 år gamle datter.

Familien sier at de har følt seg godt ivaretatt og vi tror dette var avgjørende for tilliten vi fikk:

- Vi holdt foreldrene fortløpende informert om tidsplanen og hva vi jobbet med. De visste hvor de hadde oss.
- Før publisering fikk familien se reportasjene, inkludert hvilke bilder og videoer vi skulle bruke – og hvordan de skulle frontes. Både foreldre og søsken fikk høre hele podkasten og se hvordan den skulle promoveres. Vi hadde flere slike møter.
- I samråd med familien har vi valgt ikke å bruke Madelen og resten av familiens etternavn. Det handler særlig om å begrense eksponeringen av Madelens mindreårige lillebror.
- Vi ga beskjed om at de når som helst kunne trekke seg fra saken – uten at vi skulle bli sinte eller at de skulle føle på at de skuffet oss.

4.2 Madelens ettermæle og vilje

Madelen kunne ikke lenger fortelle sin egen historie. Men vi visste at hun hadde vært i kontakt med andre journalister før hun døde. Både foreldrene og søstrene mente at hun ville ha ønsket at historien hennes ble kjent. Dette utløste en krevende balansegang. På den ene siden har VG et ansvar for å ivareta Madelens ettermæle, på den andre siden var det viktig å få fram alvoret i det hun gjennomgikk.

Før Madelen kom til Fossumkollektivet, hadde hun i en periode rømt til Oslo, der hun oppsøkte rusmiljøer. 13 år gammel ble hun utnyttet av voksne menn for å finansiere rusbruket, ifølge politiet. Hvor detaljert skulle vi beskrive det? Madelen var en ung, sårbar jente – og nå var hun død. Samtidig hadde barnevernet skrevet i papirene hennes at nettopp disse erfaringene gjorde henne særlig utsatt for nye overgrep. Vi valgte en kort og dempet omtale av dette for å ivareta hennes ettermæle.

Vi satt på bilder og videoer viste Madelen i svært sårbare situasjoner. Enkelte av bildene viste det som kan ha vært overgrep begått av vikaren inne på institusjonen. Det har dokumentasjonsverdi, men vi fant

det likevel ikke forsvarlig å publisere disse. Madelen fryktet også at vikaren hadde seksualiserte bilder av henne. Dette er han i dag tiltalt for.

4.3 Kontakt med sårbare jenter

Jentene som var fornærmet i saken, uttrykte et sterkt ønske om å belyse Madelens historie – og det de selv hadde opplevd inne på Fossumkollektivet. Selv om de er unge, har de ytringsfrihet og fortjener å bli hørt. Jentene hadde stått svært tett på hendelsene, og beskrivelsene deres var viktig for å forstå saken.

Samtidig var det mange hensyn å ta. Jentene var svært unge. De sto i en sårbar situasjon. Flere fortalte at de selv hadde opplevd seksuelle overgrep. De strevde også med rusproblematikk. Medvirkning i VG var ikke bare noe de skulle kunne bære på publiseringstidspunktet, men også resten av livet.

Samtykke fra foresatte var en betingelse. I hvert eneste møte med dem var minst én av foreldrene til stede. Men VG har også et selvstendig ansvar for å beskytte barn som er grenseløse i egen eksponering. Dette var også noe som bekymret enkelte av foreldrene og barnevernet. De fryktet at døtrene ville «oute seg» når saken ble publisert for å få oppmerksomhet, men senere angre på dette. Vi tok derfor ut enkelte sitater.

Vi valgte å presentere sitatene deres slik at de fremsto som anonyme enkeltstemmer fra institusjonen. Det var hva de fortalte som skulle publiseres, ikke hvem de var og når de oppholdt seg på Fossumkollektivet. Vi publiserte heller ingen anonyme bilder av jentene.

4.4 Kildekritikk og dokumentasjonskrav

I kontakten med jentene var vi tydelige på hva som ligger til journalistrollen: Vi forsøker å dokumentere sannheten, vi er ikke deres venner eller hjelpere. Vi hadde selvsagt stor sympati med historiene de fortalte, men vi tror også denne tydeligheten gjorde det lettere for jentene å forstå hva de kunne forvente fra oss. Alle opplysningene de sårbare kildene ga, ble sammenholdt med det som kom fram i tiltalen, dokumenter vi fikk tilgang til, innholdet i Madelens mobil, meldinger i sosiale medier og andre muntlige kilder.

4.5 Kontakte vikarens nye arbeidsgiver

Opprinnelig planla vi å publisere saken om Madelen i januar 2025. Men da vi oppdaget at vikaren hadde fått ny omsorgsjobb i Sverige, fremskyndet vi publiseringen med halvannen måned. VG ønsker ikke å bli en aktør i sakene vi jobber med. Vår oppgave er å avdekke, og så må det være opp til politi, barnevernet og arbeidsgivere å ta stilling til det vi publiserer. Samtidig er det noen hensyn som veier tyngre enn VGs ønske om å unngå aktør-rollen. Da vi med egne øyne kunne se at vikaren på nytt var ansatt for å ivareta unge, sårbare mennesker, var dette informasjon vi ikke kunne sitte på i flere måneder.

Tre dager etter at vi fant vikaren på jobb i den svenske kommunen, stilte vi spørsmål til arbeidsgiveren om den alvorlige overgrepssaken i Norge. Var de klar over at en av deres ansatte var under etterforskning da han fikk jobben? Dette var ny informasjon for arbeidsgiveren. Rett før vår publisering oppga kommunen at vikaren fortsatt jobbet i omsorgsboligen. Kommunen ønsket ikke å stille til intervju.

Da vi publiserte de første sakene, ble vi kontaktet av en rekke svenske medier. Både SVT og Dagens Nyheter laget store sitatsaker. Samme dag fikk vi e-post fra kommunen om at vikaren ikke lenger jobbet hos dem.

4.6 Hvorfor gikk vi ikke bare på døren for å få samtidig imøtegåelse?

Vi var flere ganger i Sverige der vikaren bodde. Huset hans lå avsides, i enden av en skogsvei. Der bodde han med kona og andre familiemedlemmer. Etter den korte samtalen vi hadde med vikaren august 2024, sluttet han å svare. Vi diskuterte om vi burde oppsøke vikaren hjemme – for å gi ham en reell mulighet til å imøtegå alle påstandene.

Vikaren visste at vi arbeidet med en stor sak, men vi ante ikke om hans nærmeste familie var informert om tiltalen. Det var særlig hensynet til kona og de voksne barna som gjorde at vi bestemte oss for at vi ikke skulle troppe opp på døren. Vi vurderte at det kunne oppleves invaderende dersom journalister passerte familiens lukkede port i den pressede situasjonen han befant seg i nå.

Av hensyn til beboerne han hadde ansvar for, mente vi heller ikke at det var riktig å oppsøke ham på arbeidsplassen. Men det viktig å gi ham anledning til å fortelle sin versjon. Hver gang vi var i Sverige, var vi parat til å oppsøke ham dersom vi så ham alene på et offentlig sted. Det skjedde aldri.

4.7 Identifisering

Tiltalen mot vikaren var alvorlig, men pressens krav til identifisering er strenge. Identifisering skal kunne begrunnes ut fra at offentligheten har et *berettiget behov* for å kjenne tiltaltes identitet. Basert på det vikaren hadde sagt til oss, måtte vi legge til grunn at han ikke erkjente straffskyld. Han var heller ikke tidligere straffedømt for slike forhold. Summen av disse forholdene gjorde at vi landet på ikke å identifisere tiltalte på tidspunktet for publiseringen. I forlengelsen av dette spesifiserte vi heller ikke hvor vikaren bor eller hvilke svenske kommuner han har jobbet i.

4.8 Ny kontroll av bilder

Da det ble bestemt at vikaren ikke skulle identifiseres, fikk vi hjelp av fotograf Annemor til å gjøre en fullstendig gjennomgang av samtlige bilder vi ville bruke i sakene:

- Vikaren har en åpen Facebook-side med 800 venner, mens andre sosiale medier var lukket/slettet etter at VG kontaktet ham. Vi brukte kun bilder fra de lukkede kontoene.
- Vi brukte bilder som var kraftig beskåret og fjernet bakgrunn som kunne være gjenkjennbar.
- Vi sjekket alle bildene vi ville bruke manuelt for å forsikre oss om at det ikke lå kopier blant de 400 bildene han hadde lagt ut på Facebook.
- Vikaren hadde lagt ut mange bilder av sportsbiler og dyre klokker. Vi sjekket alle bildene av klokker, hus og bilder – og fjernet de motivene som kanskje kunne gjenkjennes fra andre bilder. Vi utelot også et bilde av ham i en uvanlig dress med tydelig tall/bokstav-motiv.
- Vi gjorde reverserte bildesøk på alle bilder i Google, Bing, Yandex og TinEye for å forsikre oss om at de ikke ga treff andre steder.
- Vi fjernet en video hvor en bygning på tomten hans var synlig i bakgrunnen. Selv om videoen ikke lå på facebook, var samme bygning synlig på andre opplastninger.

5. Motstand og spesielle erfaringer

5.1 Tidlig kontakt med Fossumkollektivet

Vi valgte å kontakte Fossumkollektivet så snart vi begynte å jobbe med saken for fullt i august. Vi ønsket å få høre deres opplevelse av saken, og vi opplever også at presseetikken har beveget seg i denne retningen: Alle som blir utsatt for kritisk journalistikk, skal ha reell samtidig imøtegåelse. Det oppnår vi best ved å la folk fritt fortelle sin versjon så tidlig som mulig – ikke ved å sende over påstander og spørsmål kort tid før publisering.

Samtidig skaper det noen utfordringer: Fossumkollektivet inviterte først VG til en bakgrunnssamtale. De ville høre mer prosjektet vårt før de eventuelt stilte til intervju. Dette møtet varte i over fem timer, og vi fikk servert en rekke påstander om hva som skulle ha skjedd og ikke. Dette var informasjon som ble gitt på bakgrunn. Samtidig var det vanskelig å legge bort det vi hadde hørt – særlig når det sto i motstrid til det andre kilder fortalte. I etterkant har vi avdekket at mye av informasjonen vi fikk, var uriktig eller ufullstendig. Dette gjorde at vi måtte ta flere unødvendige omveier for å sjekke og innhente riktig informasjon.

Selv om bakgrunnssamtalen satte oss i en skvis, ville vi trolig gjort det samme igjen. Det skapte merarbeid, men bakgrunnssamtaler er ofte nødvendige for å få ut informasjon vi kan jobbe videre med – i tillegg til å få en dialog med den som utsettes for kritikk.

5.2 Kreve spørsmål, utdyping og så avlyse intervju

Vi har fra første kontakt vært tydelig på at vi ønsker et intervju med Fossumkollektivet. I de første samtaler, som fant sted flere måneder før publisering, fikk vi forsikringer om at de ville bidra med så mye de kunne, så lenge det ikke var i strid med taushetsplikten. Men de måtte få sendt over hva vi ville spørre om i et intervju. Vi sendte derfor en omfattende liste med spørsmål. Da fikk vi en ny e-post der Fossumkollektivet ville ha utdypet hva som var bakgrunnen for spørsmålene vi stilte og hvem vi hadde fått opplysninger fra. Vi forsøkte også her å være så åpne vi kunne – uten å gå på akkord med hva vi hadde lovet kildene våre. Dagen før vi hadde avtalt et muntlig intervju, trakk Fossumkollektivet seg fra avtalen. I e-posten skrev de nå at de ville svare skriftlig, fordi de trengte tid, ro og sikre presisjonsnivå i svarene sine. Et halvt år etter vår første kontakt med Fossumkollektivet har vi ennå ikke fått et fysisk intervju med dem.

5.3 Press mot kilder

Da vi forsøkte å intervjuer nåværende og tidligere ansatte hos Fossumkollektivet, fikk vi høre at noen følte seg presset fra å snakke med oss: «Hvis jeg i det hele tatt snakker med VG har jeg fått beskjed om at jeg kan glemme å få jobb i barnevernet igjen», sa en.

Da VG stilte spørsmål om dette, svarte Fossumkollektivet generelt. Fossumkollektivet understreket at det var taushetsplikten som forhindret ansatte og tidligere ansatte fra å snakke med oss. Vi har hørt podkastserien om tvillingene Mina og Mille, som døde av overdose mens de bodde på Fossumkollektivet. Her takker moren til tvillingene Fossumkollektivet for hjelpen de ga jentene hennes – og flere ansatte stilte opp i intervju. Vi stilte spørsmål ved hvorfor det var mulig for ansatte på Fossumkollektivet å snakke om tvillingene, men ikke om Madelen. Dette svarte institusjonen aldri på.

5.4 Uriktig skriv om sosiale medier

I tilsvarsprosessen spurte vi Fossumkollektivet om vikarens aktivitet i sosiale medier var sjekket før ansettelsen. Dette ble ikke besvart. Men i en e-post Fossumkollektivet sendte til beboere og pårørende etter publisering, kommenterte institusjonen dette: «*Det fremstilles som om profilen ligger åpen og med fritt innsyn*». Institusjonen skrev videre at de hverken nå eller tidligere hadde funnet spor av bildene og videoene med pistol og kontanter VG viser til – «*da må man trolig følge/være «venn med ham*», evt. har han flere profiler». Videre skrev institusjonen at det ville vært umulig å avdekke denne livsstilen via sosiale medier før ansettelsen. Dette stemmer ikke. Alt materialet VG gjengir i reportasjene, var åpent tilgjengelig i sosiale medier da vi startet arbeidet – altså lenge etter prosessen der mannen ble ansatt. Og vikaren brukte sitt eget navn på alle plattformer. VG sikret kopier av bildene og videoene, før disse senere ble fjernet.

5.5 Feilsiterer om lovbrudd fra statsforvalter

Til vår overraskelse ble vi kontaktet av Statsforvalteren mandag morgen etter publisering av Madelens historie. Fossumkollektivet hadde i ett av sine skriftlige svar til oss skrevet at Statsforvalteren mente at de «ikke kunne gjort noe annerledes for å avdekke overgrep».

Statsforvalteren reagerte kraftig på dette: «*Formuleringen der Fossumkollektivet viser til Statsforvalteren i uttalelsen sin er ikke riktig og må fjernes. (...) Statsforvalteren har tvert imot konkludert med lovbrudd og vurderer lovbruddet som alvorlig*». Da vi konfronterte Fossumkollektivet med dette, gjorde institusjonen retrett. De beklaget og sa det var sin egen konklusjon de hadde gjengitt – ikke statsforvalterens. Barneverndirektør hos Statsforvalteren sa til oss at det er svært uheldig at Fossumkollektivet feilsiterer tilsynsmyndigheten.

Selv om vi hadde tilgang på rapportene fra Statsforvalteren, fanget vi ikke opp feilsiteringen før publisering. Det ble viktig læring for oss. Vi må kontrollsjekke alle opplysninger som gis i tilsvaret, selv når det fremstilles som en rene siteringer fra en tilsynsrapport.

6. Organisering og publisering

Marie hadde de første samtalene med Madelens foreldre og holdt kontakten gjennom våren og sommeren. Markus Tobiassen bidro med personsøk. Fra september ble Monica og Ida en del av teamet. Tore har gjort spaningsoppdragene, mens Annemor Larsen har tatt portrettfoto. Svein Kjølberg har vært reportasjeleder, det har også Synnøve Åsebø og Mona Grivi Norman. Spesialen er laget av Jonas Nilsson.

Madelens historie er fortalt gjennom fire kapitler som til sammen har ca. 2,1 millioner visninger. Med så høye lesertall er det interessant at så mange unge har lest saken. Hver femte leser var mellom 15 og 34 år. Mange av VGs unge brukere fikk også historien med seg på TikTok, Snapchat og Instagram. En enkelt video hadde 432.000 visninger og mange tusen kommentarer, delinger og hjerter. Det betyr at saken har nådd veldig mange av Madelens jevnaldrende og ført til engasjement rundt barnevern, overgrep og journalistikk.

7. Dette er nytt

- VG har dokumentert hvordan en vikar på avdelingen sendte seksualiserte meldinger til 14 år gamle Madelen mens hun bodde på Fossumkollektivet.
- VG har også dokumentert hvordan han ved flere anledninger var alene med henne, både inne på institusjonen og på kjøreturer. Madelen fortalte venner, foreldrene og politiet at vikaren begikk overgrep mot henne. Så tok hun sitt eget liv.
- VG har dokumentert hvordan Madelen ble sendt hjem uten tilsyn etter at hun fortalte om overgrepene – og hvordan andre jenter på institusjonen varslet om at hun skulle ta livet sitt hjemme.
- Ytterligere fire jenter ved Fossumkollektivet skal ha blitt utsatt for voldtektsforsøk eller seksuelt krenkende adferd fra den samme vikaren, ifølge tiltalen. Også de forteller at de ofte var alene med vikaren.
- VG har dokumentert at systemene som skal beskytte barn mot overgrep inne på barneverninstitusjoner, ikke er gode nok.
- VG har avslørt at myndighetene ikke har oversikt over hvem som ansettes på private barneverninstitusjoner.
- VG avslørte at vikarens CV, som var avgjørende for at han fikk jobb på Fossumkollektivet, inneholdt flere uriktige opplysninger.
- VG avslørte at vikaren hadde publisert bilder med våpen, seddelbunker og sportsbiler på sosiale medier. Under flere av bildene skrev han #gangster. Bildene lå på hans åpne profiler, men dette var aldri sjekket før han fikk jobbe med sårbare barn.
- VG kunne fortelle at utenlandske statsborgere ikke trenger å vise politiattest for å få jobb på norske barneverninstitusjoner. Dette var ikke barneminister Kjersti Toppe klar over før VGs publiseringer.
- Vikaren fikk ny omsorgsjobb i Sverige, to måneder etter at Madelen tok sitt eget liv. Arbeidsgiveren var ikke klar over den alvorlige tiltalen i Norge.
- VG kunne avsløre hvordan ansatte på barneverninstitusjon i fem av åtte dommer begikk overgrepene inne på institusjonen der de var ansatt.

8. Konsekvenser

Vi publiserte første sak 30. november. To uker senere hadde avsløringene rundt Madelen fått en rekke konsekvenser:

- Barneminister Kjersti Toppe har beordret en rekke hastetiltak for å kartlegge og forhindre overgrep fra ansatte på barneverninstitusjoner. De første tiltakene kommer allerede 17. januar, og resten kommer 1. mars.
- Justisminister Emilie Enger Mehl har varslet at hun vil se på mulighetene for å endre lovverket rundt politiattester, slik at også utenlandske borgere må levere politiattest for å få jobbe på barneverninstitusjoner. Mehl har tatt dette opp med justisministrene i Sverige og Danmark.
- Barne- og familiedepartementet går nå gjennom regelverket og vurderer nye krav i barnevernloven slik at også utenlandske statsborgere må fremvise politiattest.
- Toppe inviterte et til innspillsmøte med Bufdir, Bufetat og arbeidsgiverorganisasjonene. Dette ble gjennomført torsdag 9. januar. Også barn og unge med egne erfaringer fra barneverninstitusjoner var invitert.

- Bufdir skal gjennomgå rutiner for ansettelser i barnevernet, blant annet skal det innføres krav om undersøkelse av sosiale medier.
- Bufdir skal nå kartlegge risiko for seksuelle overgrep ved alle institusjoner i Norge, både statlige og private. De vil også kartlegge vikarbruk på institusjonene og hva slags opplæring vikarene får.
- Bufdir skal foreslå nye tiltak som kan hindre at barn blir utsatt for overgrep av ansatte på institusjon, samt gjennomgå praksis og system for rapportering av alvorlige hendelser.
- Statens helsetilsyn skal vurdere nye virkemidler for å tydeliggjøre arbeidsgivers ansvar for å forebygge, avdekke og følge opp grenseoverskridende atferd i barnevernet.
- Bufetat etterlyste at det kommer frem mer informasjon i politiattester ved ansettelser i barnevernet enn det gjør i dag. Nå skal Bufdir gjennomgå regelverket og kravene for politiattester.
- Bufdir skal utrede gjensidig varsling til våre naboland om personer som er uskikket til å arbeide med barn.
- Bufdir vil også vurdere å innføre strengere regler for når ansatte kan være alene med sårbare barn.
- Vikarens CV ble en del av politiets etterforskning, etter VGs avsløringer.

9. Avslutning

Første telefon kom noen få timer etter første publisering. De neste ukene ble vi kontaktet av flere hundre tipsere. Mange er ungdommer som bor eller har bodd på institusjon i norsk barnevern. Flere kjente seg igjen i Madelens historie.

I desember skrev en ung jente som bor på barneverninstitusjon til oss: «... jeg vil bare si hvor utrolig takknemlig jeg er for at dere viser hva som egentlig foregår (...) jeg føler at ingen har tatt meg på alvor når jeg har fortalt om hvordan jeg har hatt det der blant annet når det gjelder rutiner, vikarer, behandlingen i seg selv og omsorg ol. for at alle tror det er så utrolig bra der hele tiden».

Flere sier at sakene om Madelen har ført til at de for første gang tør å fortelle noen hva de er blitt utsatt for – og at de nå opplever å bli trodd.

Vedlegg: Publiseringer

Madelen og vikaren

30.11.24 · Hovedpublisering, kapittel 1

14 år gamle Madelen tror hun er trygg inne på barnevernsinstitusjonen. Så får hun melding fra en vikar i 50-årene på avdelingen. Han skriver at hun er deilig - og at han har kjøpt kondomer. Nå er vikaren tiltalt for overgrep, voldtektsforsøk og seksuelt krenkende adferd mot Madelen og fire andre jenter. Hvem passer på de aller mest sårbare barna i Norge?

[Les saken](#)

Vikaren

30.11.24 · Hovedpublisering, kapittel 2

I sosiale medier har mannen i 50-årene postet bilder av våpen og pengesedler. 14 år gamle Madelen skriver i dagboken sin: Han får meg til å føle meg som kokain. Hvem er vikaren som Madelen skriver om?

[Les saken](#)

Døden på jenterommet

30.11.24 · Hovedpublisering, kapittel 3

VG avdekker hvordan Madelen sendes hjem - uten tilsyn eller ansatte - etter at hun forteller om overgrepene. Så varsler andre beboere på Fossumkollektivet om at Madelen planlegger å ta livet sitt, men ingen tar grep.

[Les saken](#)

Den nye jobben

01.12.24 · Hovedpublisering, kapittel 4

Vikaren i 50-årene er tiltalt for overgrep og seksuelt krenkende handlinger mot fem tenåringsjenter. VG fant ham på hans nye arbeidsplass. Han jobber fremdeles med sårbare mennesker.

[Les saken](#)

Podkast: Døden på jenterommet: Madelen og vikaren

30.11.24 · Podkast, episode 1

Familien forteller historien om hvordan Madelen endte opp på Fossumkollektivet der hun møtte vikaren i 50-årene. Og om oppdagelsene de gjorde etter at hun var død.

[Les saken](#)

Podkast: Døden på jenterommet: Madelens hemmelige meldinger

30.11.24 · Podkast, episode 2

Familien forteller at de får se meldingene vikaren sendte til Madelen, og forstår hva som egentlig har skjedd inne på Fossumkollektivet.

[Les saken](#)

Bufdir varsler full gjennomgang: - Svært alvorlig og dypt tragisk

02.12.24 · Oppfølgingssak

Bufdir varsler full gjennomgang av rutiner og regelverk etter å ha lest historien til Madelen.

Les saken

- Alt ved denne saken er vondt

02.12.24 · Oppfølgingssak

Fossumkollektivet sier de ikke kan svare på spørsmål på grunn av taushetsplikten, men svarer generelt at saken er meget alvorlig.

Les saken

Bufdir: 18 barn kan ha blitt utsatt for seksuelle overgrep fra ansatte

02.12.24 · Oppfølgingssak

Bufdirs tall viser at 18 saker siden 2020 er registrert i et avvikssystem som «mistanke om seksuelt overgrep» – og der mistanken er rettet mot en ansatt på barnevernsinstitusjon.

Les saken

Statsforvalteren reagerer: Fossumkollektivet feilinformerte

03.12.24 · Oppfølgingssak

Barneverninstitusjonen Fossumkollektivet brøt loven. Men til VG har institusjonen feilaktig hevdet det motsatte, mener Statsforvalteren.

Les saken

Barnministeren kalles inn på teppet: - Denne saken er helt skrekkelig

04.12.24 · Oppfølgingssak

Etter VGs avsløringer mener Høyre at det må innføres en rekke tiltak i barnevernet så raskt som mulig.

Les saken

Barnministeren: - Historien om Madelen er grusom

05.12.24 · Oppfølgingssak

Barnminister Kjersti Toppe varsler om flere grep hun vil ta for å hindre at barn på institusjon blir utsatt for overgrep av ansatte.

Les saken

Tilsyn på Fossumkollektivet: Kalte ungdommer for «drittunger»

06.12.24 · Oppfølgingssak

Jenter som har bodd på Fossumkollektivet, forteller om høy gjennomtrekk av vikarer – og at de var alene med den overgrepstiltalte vikaren, ifølge et tilsyn fra Statsforvalteren.

Les saken

Overgrepstiltalt ferdig i jobben

06.12.24 · Oppfølgingssak

Vikaren jobber ikke lenger i omsorgsjobben, opplyser den svenske kommunen.

[Les saken](#)

Varsler hastetiltak for å hindre overgrep fra barnevernansatte

10.12.24 · Oppfølgingssak

Statsråd Kjersti Toppe krever at Bufdir skal vurdere risiko for seksuelle overgrep – og varsler en nasjonal kartlegging av overgrep begått av ansatte.

[Les saken](#)

Justisministeren: Vil se på lovverket etter VG-avsløring

10.12.24 · Oppfølgingssak

Justisminister Emilie Enger Mehl har tatt kontakt med sine svenske og danske kollegaer for å se på muligheter for å endre regelverket rundt politiattester.

[Les saken](#)

Sivilombudet: Etterlyser kulturendring på barneverninstitusjoner

12.12.24 · Oppfølgingssak

Sivilombudet etterlyser bedre rutiner for å forebygge og avdekke overgrep ved barneverninstitusjoner.

[Les saken](#)

Barneministeren til Madelens foreldre: - Har gjort sterkt inntrykk

23.12.24 · Oppfølgingssak

Barneminister Kjersti Toppe inviterte Madelenens familie til møte på sitt kontor. Hun fortalte at historien deres har gjort inntrykk, og om tiltak hun har satt i gang.

[Les saken](#)

Flere barn utsatt for voldtekt på institusjoner: – Forferdelig

11.01.25 · Oppfølgingssak

Minst ni ansatte er dømt for å ha begått overgrep mot barn på barneverninstitusjoner de syv siste årene. Det viser en kartlegging VG har gjort.

[Les saken](#)